

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2019-001529	☐ B & W	15-10-2019
Datum	09-10-2019	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
04 Milieu		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Verhaar		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.		d.d.		d.d.
☒ Akkoordstukken	15-10-2019	☐ Openbaar	--	☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Portefeuillehouder	09-10-2019	☐ adj.secr.	--
regiemanager	09-10-2019	☒ gem.secr.	09-10-2019
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-10-17

Bijlagen

1. memo verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018
2. advies participatie Ecologie 2018 Adviesraad Natuur en Milieu

B & W d.d.: 15-10-2019

Besloten wordt:

- 1 Het verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018 vast te stellen;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen,
- 3 de stukken aan te bieden aan de raad,
- 4 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Ja

Adviesraad/ Adviesraden

Adviesraad Natuur en Milieu

Toelichting

Inleiding

Ook in 2018 zijn er weer vele projecten geweest waarbij vrijwilligers ecologie mee hebben gedacht om meer aandacht voor ecologie in te brengen. In Deventer voelen veel burgers zich betrokken bij het landschap, de natuur of het groenbeheer en zijn vaak georganiseerd in een natuurvereniging.

Beoogd resultaat

De gemeente organiseert en verbindt en gebruikt de Werkwijze Ecologie als instrument daar voor. Daarmee zorgt zij er voor dat er bij allerlei gemeentelijke activiteiten gebruik gemaakt kan worden van de kennis die er bij vrijwilligers aanwezig is. Het jaarlijkse verslag monitort de inbreng van de verschillende partijen en de voortgang binnen de projecten.

Kader

Eind 2013 heeft de gemeenteraad de Werkwijze Ecologie vastgesteld ten behoeve van de ecologische kwaliteit in en om de stad. Bedoeling van de Werkwijze is om natuurwaarden én de natuurbeleving daarvan op een hoger peil te krijgen. Participatie van vrijwilligers ecologie speelt daarbij een belangrijke rol.

Argumenten voor en tegen

De verslagen (schouwen) van de voorgaande jaren laat zien dat dit een vergaande vorm van burgerparticipatie is. De medewerking van vrijwilligers is echter geen vanzelfsprekende zaak. De gemeente zorgt, middels de stadsecoloog, voor verbinding.

Extern draagvlak (partners)

De vrijwilligers ecologie in Deventer zoals de Vogelwerkgroep, de Paddenwerkgroep, de Dassenwerkgroep, de Vleermuiswerkgroep, de Groene Knoop, de KNNV etc. maar ook individuele vrijwilligers, zijn bereid de handen uit de mouwen te steken. Wel zijn zij kritisch en het is erg belangrijk dat zij resultaat van hun inspanningen zien. Om dit laatste inzichtelijk te krijgen is op advies van de Adviesraad Natuur en Milieu sinds 2016 een monitor (de memo als bijlage bij dit advies) toegevoegd.

Financiële consequenties

Geen

Aanpak/uitvoering

De stadsecoloog houdt contact met de vrijwilligers ecologie. Bij de gemeentelijke projecten worden de vrijwilligers door de desbetreffende projectleider geïnformeerd. Hiernaast wordt er jaarlijks een fietstocht en een informele vrijwilligersavond gehouden om feeling met elkaar te houden. Beide uitjes worden zeer goed bezocht.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018		
Mededelingennr	2019-001529	Portef.houder	Weth. Verhaar
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	15 oktober 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Ook in 2018 zijn er weer vele projecten geweest waarbij vrijwilligers ecologie mee hebben gedacht om meer aandacht voor ecologie in te brengen. In Deventer voelen veel mensen zich betrokken bij het landschap, de natuur of het groenbeheer en zijn vaak georganiseerd in een natuurvereniging. Door middel van deze raadsmededeling wordt de raad op de hoogte gesteld van gepleegde inbreng.

2. Kader

Eind 2013 heeft de gemeenteraad de Werkwijze Ecologie vastgesteld ten behoeve van de ecologische kwaliteit in en om de stad. Bedoeling van de Werkwijze is om de natuurwaarden én de beleving daarvan op een hoger peil te krijgen. Participatie van vrijwilligers ecologie speelt daarbij een belangrijke rol.

3. Kern van de boodschap

Vrijwilligers leveren hun ecologische expertise waardoor er vaak zonder extra financiën toch een ecologische meerwaarde verkregen kan worden. Vrijwilligers hebben vaak gespecialiseerde kennis: sommigen weten alles van de Dassen af, anderen weer van vleermuizen, vlinders, bomen, vogels etc. Voor een gemeente is het veelal onmogelijk al dit soort kennis in huis te hebben of te halen. Jaarlijks wordt van de ecologische inbreng een verslag gemaakt (dat is de schouw).

4. Nadere toelichting

Naast de jaarlijkse ecologische inbreng van vrijwilligers wordt in de Monitoring ook aandacht geschonken aan soorten waar extra aandacht voor is zoals de Das, Gierzwaluwen en het Klein glaskruid. Het overzicht maakt duidelijk dat er veel energie in de stad zit en dat de participatie werkt. Wel is van groot belang dat de vrijwilligers iets terug zien van hun inbreng. Zie bijgevoegde memo waarin alle projecten vermeld worden.

Memo

Datum : 9 oktober 2019

Aan : College van burgemeester en wethouders

Kopie aan :

Van : Erik Lam
Beleid

Onderwerp : Monitoring Schouw Werkwijze Ecologie 2018

Zowel in de stad Deventer als daaromheen is veel groen aanwezig. En in dat groen is de natuur present. Deventenaren houden daarvan. Een goede toestand der natuur komt niet vanzelf. Daar zijn allerlei instanties en particulieren mee bezig. Wij, als gemeente Deventer, hechten veel waarde aan overleg met groene instanties als het IVN, de KNNV, de Groene Knoop, de Vogelwerkgroep en vele andere vrijwilligers. Wij denken dat door het aangaan van de dialoog met de groene vrijwilligers de projecten beter en soepeler verlopen. We leggen in het kort uit wat voor gedachten de gemeente daarbij heeft.

Eind 2013 heeft de gemeenteraad de Werkwijze Ecologie vastgesteld. De gemeente ziet namelijk het grote belang in van het waarborgen en vergroten van de ecologische kwaliteit in en om de stad. Echter, zij is beperkt in de uitvoering van ecologische werkzaamheden. Er zijn nu eenmaal niet ongelimiteerd middelen beschikbaar. En ecologie als zodanig is geen gemeentelijk beleid dat onder haar aanvoering uitgevoerd wordt. Tegenwoordig is de rol van de gemeente meer sturend en faciliterend dan uitvoerend.

De Werkwijze Ecologie kent drie sporen om de ecologische kwaliteit te verhogen: participatie, het aanwijzen van bijzondere soorten die als ambassadeurs fungeren en een uitvoeringsprogramma in twintig punten.

Om de ontwikkelingen te kunnen volgen, vindt er jaarlijks een monitoring plaats. Deze rapportage is daarvan de eerste meting. De drie sporen uit de Werkwijze Ecologie kennen alle drie een verschillende ingang die niet in één monitoringstabel zijn samen te vatten. Daarom is de monitoring verdeeld in drie onderdelen: één voor de participatie, één voor de natuurambassadeurs en één voor het uitvoeringsprogramma.

Het monitoren van het effect van het beleid is niet wat deze participatie-monitoring beoogt. Het monitoren van de biodiversiteit gebeurt in diverse afzonderlijke onderzoeken zoals de flora van wegbermen, houtwallen, vleermuisonderzoek etc.

Participatie

De gemeente maakt graag gebruik van de ecologische kennis en ervaring van burgers bij het uitvoeren van gemeentelijke activiteiten zoals bouwprojecten, groenonderhoud en inrichting van de openbare ruimte. Onze projectleiders zorgen er ook voor dat betrokken burgers met ecologische expertise zo goed mogelijk op de hoogte zijn van ontwikkelingen en betrokken worden om een bijdrage te kunnen leveren. Een voordeel is dat burgers zich meer betrokken voelen bij groene ontwikkelingen in de wijk. Hiernaast zijn vrijwilligers ook de oren en de ogen van de natuurbescherming. Waar gehakt wordt vallen spaanders maar daar moet wel wat aan gedaan worden. Om als gemeente bij de groene vrijwilligers aangehaakt te zijn en ook te blijven, wordt er jaarlijks een fietstocht langs groene projecten gemaakt én vindt er een ecologische jaaravond plaats om ideeën uit te wisselen. Jaarlijks vindt een overzicht en evaluatie plaats, de ecologische schouw genoemd. Dit wordt in onderstaande tabel samengevat.

Naam project	Aandachtspunt	Inbreng	Resultaat
MJOP-MIND			
Herstructurering Ceintuurbaan	Permanente voorziening maken voor paddenoversteek	Vrijwilligers denken mee over de meest haalbare oplossing: betonnen goten onder de weg door waar de padden door heen kunnen.	Concrete voorstellen zijn in de loop van 2018 uitgewerkt. In 2019 heeft de realisatie plaats gevonden.
Oeververharding langs de Singel in het Rijsterborgherpark	Uittreedmogelijkheid voor jonge eendjes, padden etc.	Uittreedplaatsen maken (hier en daar beschoeiing onder waterlijn)	Is in het project meegenomen.
Gemeentelijke ontwikkelingen			
Continuering beleid inzake beschermde planten.	Evaluatie gemaakt over de toepassing van de Lijst van Bijzondere Plantensoorten van Deventer: een lijst waar in het beheer en bij projecten rekening mee gehouden moet worden.	Lijst is in samenspraak met vrijwilligers opgesteld.	Aangepaste lijst wordt bij collegebesluit in 2019 vastgesteld.
Faunapassage Baarlerhoek	Onderhoud	De Groene Knoop voert het onderhoud uit.	Faunapassage én aanpalende poel zijn goed onderhouden.
Douwelerkolk	Onderhoud ter behoud aanwezige natuurwaarden.	De Groene Knoop werkt elke donderdag in het gebied.	Er worden wilgen geknot, poelen geschoond, heggen gevlochten, hakhout afgezet en houtrillen gemaakt.
Landje van Niets in de Vijfhoek	Omwonenden willen dit terrein ecologisch inrichten en beheren.	Bewoners brengen tijd en kunde in.	Er is een voorstel gemaakt dat in de loop van 2019 uitgevoerd zal worden.
Particuliere Projecten			
Atlas van de Nederlandse Vogels.	Verzoek tot ondersteuning vanuit het SOVON (samenwerkende vogelorganisaties)	Deventer vogelaars hebben veldwerk gedaan en de gemeente heeft een financiële bijdrage geleverd.	Boek is eind 2018 aan de minister (Carola Schouten) overhandigd door het SOVON.
Onderzoek naar biodiversiteit door Deventer vrijwilligers.	Biodiversiteit in kaart brengen.	Ook in 2018 zijn vele soorten (zoogdieren, cicades, nachtvlinders, slakken, mossen etc.) gevonden die nog niet eerder bekend waren én soorten die lange tijd	Meer inzicht in biodiversiteit.

		hebben ontbroken.	
Ontwikkelingen met water			
Veenoordkolk	Motorcrossers en honden uit het terrein houden.	Verbeteren hekwerk	Hekwerk is verbeterd.

Natuurambassadeurs

In de Werkwijze Ecologie zijn een aantal natuurambassadeurs aangewezen. Dit zijn soorten waar we bij alle plannen voor inrichting – ook al gaat het alleen om de aanvraag van een vergunning voor een verbouwing van een woning – de aandacht richten. Voor communicatie zetten de ambassadeurs de toon en wordt er scherp op gelet. Daarbij is de Das ambassadeur voor het buitengebied en zijn Gierzwaluw, Huismus en Muurplanten dat voor de bebouwde kom. De Rietorchis is aanvullend voor beide gebieden de ambassadeursoort. De aandachtspunten voor deze groep kunnen uiteenlopend zijn. In een enkel geval zal ook de populatieomvang daaronder kunnen vallen, bijvoorbeeld bij gericht onderzoek daar naar.

Natuurambassadeur	Aandachtspunt	Inbreng	Resultaat
Das	Dassentunnels Raalterweg Vrijwilligers monitoren dassen en brengen de verkeersslachtoffers in kaart.	Tunnel behoeft onderhoud.	Tunneluitmonding is aangepast waardoor voorkomen wordt dat er water in loopt.
Huisumus	Bij sloop nestplaatsen compenseren.	Wordt op toegezien door vrijwilligers.	Compenserende maatregelen worden voorgeschreven.
Gierzwaluw	Waar komt deze soort in Deventer voor. Bij sloop nestplaatsen compenseren. Vrijwilligers helpen mee met inventariseren en overleg met woningcorporaties.	Inventarisatie van diverse wijken in Deventer. Wordt op toegezien door vrijwilligers.	Verspreiding wordt steeds beter bekend. Compenserende maatregelen worden voorgeschreven.
Muurbloem	Groeiplaatsen beschermen.	Is afgestemd met Beheer.	Groeiplaatsen zijn beschermd.
Rietorchis	Groeiplaatsen inventariseren	Vrijwilligers geven locaties aan.	Groeiplaatsen zijn in de databank opgenomen en het maaibeheer kon op die locaties aangepast worden.

Uitvoeringsprogramma

In twintig punten - twintig tinten groen - wordt richting gegeven aan de participatie voor inrichting en beheer. De inzet met betrekking tot de natuurambassadeurs wordt hierboven besproken. Eventuele overlap met participatie bij inrichting en/of een beheer wordt bij participatie weergegeven.

Inrichting	Aandachtspunt	Inbreng	Resultaat
Invasieve exoten	Vrijwilligers maken zich grote zorgen over de toename van de Japanse duizendknoop.	Vrijwilligers helpen mee locaties te inventariseren.	Er blijkt dat deze soort op dermate grote schaal aanwezig is dat bestrijding onmogelijk is. Wel wordt her en der de groei onderdrukt door

			branden en begrazing met de schaapskudde en intensief maaien. Een B&W-advies over de bestrijding en de aanvraag van het benodigde budget is in voorbereiding (wordt 2019).
Oeverzwaluwwand	De oeverzwaluwwand bij de oude gashaven moet nog afgemaakt worden.	Vrijwilligers zorgen dat de nestgangen functioneel worden.	Is uitgevoerd. Helaas kozen de zwaluwen in 2018 voor een andere locatie.
Beheer	Aandachtspunt	Inbreng	Resultaat
Op Oude Begraafplaats ruimte bieden voor flora en fauna.	Een aanwezige takkenril is van groot belang voor de overwintering van Egels, padden etc. maar is per ongeluk verwijderd.	Nieuwe takkenril maken van ter plaatse vrijkomend snoeimateriaal.	Er is een start gemaakt met de nieuwe ril.
Participatie in roekenbescherming	Toezicht en beheer roekenvoorlichtingsbord	Er wordt een oogje in het zeil gehouden.	Voorlichtingsbord staat er nog.
Graasbeheer afstemmen op bijzondere soorten	Beschermde - en Rode Lijst soorten inpassen in graasbeheer. Schipbeekdijk en Fetlaer heeft prioriteit.	Beschermen van bedoelde soorten.	Groeiplaatsen worden ontzien waar mogelijk.
Paddentrek Frieswijkerweg	Verkeer zorgt voor veel slachtoffers.	Vrijwilligers dringen er op aan dat er waarschuwborden geplaatst worden.	Borden worden door vrijwilligers geplaatst.
Monitoring amfibieën in poelen Zandweteringpark	Kolonisatie van de poelen en de onderhoudstoestand.	Veldwerk en verslag door IVN.	Situatie is inzichtelijk.
Winterverblijfplaats vleermuizen Eikendal	Toegangsdeur functioneert niet goed.	Attendering door vrijwilligers	Is verholpen door gemeente.
Straatkolken	Verdrinking padden in straatkolken.	Vrijwilligers monteren zelf rooster en/of uitklimmatten om de padden te beschermen.	De padden worden nu beschermd bij de gevaarlijkste kolken.
Nieuwe Plantsoen	Aanwezigheid en passage padden.	Een groot aantal vrijwilligers houdt zich met de paddenoversteek bezig. De gemeente faciliteert de paddenschermen. Er worden ook waarschuwborden neergezet.	Vele honderden padden worden jaarlijks over gezet.
Kikkerpoelen	Sommige poelen vertonen zwaar achterstallig onderhoud.	Poelen zijn opnieuw uitgegraven.	Poelen zijn weer in orde.
Maaiwerk in bermen waar Brem groeit (Brem is van groot belang voor wilde	De Brem wordt (onopzettelijk) stelselmatig afgemaaid.	Vrijwilligers inventariseren waar de Brem staat.	Met de inventarisatie in de hand zijn in 2018 afspraken over het beheer gemaakt

bijen).			met een goed gevolg.
---------	--	--	----------------------

ADVIESRAAD NATUUR & MILIEU DEVENTER

Aan: College van BenW gemeente Deventer,
t.a.v. Carlo Verhaar
c.c. Erik Lam, Nicolienne de Vries

datum: 12 september 2019

ADVIES

Geacht college,

In de mail van Erik Lam d.d. 14 augustus j.l. is de adviesraad Natuur en Milieu gevraagd om te adviseren over het concept 'Verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018', in de Memo zelf aangeduid als 'Monitoring Schouw Werkwijze Ecologie 2018'. Hierbij geven we ons advies, waarin we kortweg zullen spreken over 'de Schouw 2018'.

De Schouw

De vorm die de Schouw in de afgelopen jaren heeft gekregen, is die van een beknopte rapportage ten behoeve van de vrijwillige inbreng van burgers bij natuuronderzoek en natuurbeheer in Deventer. De adviesraad heeft grote waardering voor die vrijwillige inbreng en ook voor de wijze waarop de stadsecoloog deze inbreng stimuleert. Als de Schouw 2018 daaraan kan bijdragen, voldoet hij wat betreft de adviesraad. Onze suggestie is daarbij wel om de rapportage zo in te richten en te verspreiden dat deze inderdaad bij de vrijwilligers en hun organisaties terecht komt en gelezen wordt. Op de Memo staat nu alleen "Aan: Adviesraad Natuur en Milieu". Wij hopen echter dat de Schouw ook voor andere participerende partijen en personen bestemd is. Een optie zou kunnen zijn dat om de paar jaar een meer aantrekkelijke folder wordt gemaakt, zoals dat met succes is gebeurd in 2014. Het lijkt ons ook van belang dat de Schouw zo actueel mogelijk is. Een optie is wellicht om de rapportagetermijn te verschuiven naar juli tot juli en de Schouw in te brengen op de avond voor vrijwilligers die in telkens in het najaar plaatsvindt. Deze opties zijn bedoeld als suggesties. Wij laten de keuze voor de vorm van de Schouw over aan de stadsecoloog.

Structurele monitoring en evaluatie van het Deventer natuurbeleid

Wij constateren ook dat een meer structurele, kwantitatieve monitoring en evaluatie van het gehele gemeentelijk natuurbeleid ontbreekt. De adviesraad acht een dergelijke monitoring en evaluatie, die ook door BenW en gemeenteraad beoordeeld wordt, van groot belang voor behoud en ontwikkeling van natuur in en om Deventer. We hebben dit ook in eerdere adviezen benadrukt. Gegeven de huidige vorm van de Schouw, denkt de raad dat deze structurele evaluatie wellicht beter los daarvan gestalte kan krijgen. Wij zijn voornemens om daarover in de toekomst een meer uitgewerkt advies uit te brengen. Omdat een geschikte vorm afhankelijk is van de ontwikkelingen in beleid en we als adviesraad hierover eerst met betrokkenen willen overleggen, kunnen we op dit moment nog geen concrete termijn noemen voor de totstandkoming van dit advies.

Samengevat:

- Onze suggestie is dat de huidige Schouw wordt toegespitst op terugkoppeling naar burgers en organisaties die participeren in natuurbeheer in Deventer, in een vorm die naar het inzicht van de stadsecoloog daarvoor optimaal geschikt is.

- Het ontbreken van een structurele, kwantitatieve monitoring en evaluatie van het gemeentelijk natuurbeleid in zijn geheel is een ernstig gemis en de adviesraad zal op termijn adviseren over manieren om dit gemis te ondervangen.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad,

Kris van Koppen
voorzitter

PS: nog een kleine correctie, in de Memo staat dat deze rapportage de eerste meting van de jaarlijkse monitoring is; dat klopt niet.

Memo

Datum : 30 september 2019

Aan : Carlo Verhaar

Kopie aan : Nicoliene de Vries, Almar Otten

Van : Erik Lam
Beleid

Onderwerp : Advies Adviesraad over Verslag participatie Werkwijze Ecologie 2018

Met het vaststellen van de nota “Werkwijze Ecologie” in 2013 heeft participatie door groene vrijwilligers een belangrijke en formele plaats gekregen. De gemeenteraad heeft vanaf dat moment verzocht jaarlijks een verslag te doen van deze burgerparticipatie. Over het concept-verslag hiervan van 2018 (zie bijlage a) heeft de Adviesraad Natuur en Milieu een advies uitgebracht (zie bijlage b).

- De Adviesraad hoopt dat het verslag van de participatie een breder publiek bereikt en dat deze bijvoorbeeld ook beschikbaar is op de vrijwilligersavond die jaarlijks in november gehouden wordt.
Antwoord: Het verslag wordt, na vaststelling door B&W, aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld én sinds 2017 aan alle (bij de ecooog) bekende groene vrijwilligers toegemaïld. Het verslag in de vorm van een aantrekkelijke folder maken en dán te verspreiden vonden de vrijwilligers tot nu toe niet nodig.
- De Adviesraad doet de suggestie om het verslagjaar van juli tot juli te laten lopen om hem zodoende op de vrijwilligersavond te kunnen verstrekken.
Antwoord: Het is sowieso het streven om het verslag op de vrijwilligersavond te kunnen verstrekken. De doorlooptijd zit hem in de voorjaarsdrukke, het zomerreces en de nazomerdrukke.
- De Adviesraad ervaart het ontbreken van een structurele, kwantitatieve monitoring en evaluatie van het gemeentelijke natuurbeleid als een ernstig gemis.
Antwoord: Indien bedoeld wordt of het gemeentelijk natuurbeleid invloed heeft op de populaties van bijzondere soorten is de ervaring dat dit op gemeentelijke schaal moeilijk te beoordelen is. Externe factoren zijn over het algemeen niet te beïnvloeden en vaak moeilijk te monitoren. Bij sommige soortgroepen en enkele bijzondere soorten is het echter wel mogelijk. Vanaf 2011 zijn grootschalige flora-inventarisaties in Deventer uitgevoerd waarbij de bevindingen met vroeger jaren zijn geanalyseerd. In 2012 is een wilde bijen-inventarisatie uitgevoerd waarbij teruggeblikt is op een oudere inventarisatie. Hiernaast zijn er monitoringsartikelen verschenen over Gierzwaluwen, Huismussen, Roeken, Kamsalamanders, kleine marterachtigen en nog enkele andere groepen. In 2018 heeft het team Kennis en Verkenning een trendrapport uitgebracht waarin ook ecologie aan de orde kwam. Bovengenoemde rapportages zijn aan de Adviesraad verstrekt. Wellicht kan de Adviesraad in contact treden met het team Kennis en Verkenning om te kijken wat de mogelijkheden zijn.